

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

Redakcja i Administracja:
Rzeczypospolitej 1, II — telefon 25-95.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie
od godz. 11—1; Administracja od 9—3.

Poznań, dnia 15 grudnia 1932

Prenumerata wynosi: w kraju z prze-
syłką rocznie 30 zł, półrocznie 15 zł,
kwartalnie 7,5 zł, zagranicą z przesyłką
rocznie 36 zł, półrocznie 18 zł, kwar-
talnie 9 zł. Numer pojedynczy 1,5 zł.

NR. 24

Wydawca: Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

ROK 11

⚒ Węgiel — Koks hutniczy — Brykiety ⚒

z kopalń krajowych i zagranicznych poleca

ZACHODNIO-POLSKI SYNDYKAT WĘGLOWY Sp. z o. odp.

Telefony: 23-77, 37-77

Poznań, plac Wolności 10

Adres telegraf.: Zapol

SPRZEDAŻ DETALICZNA

na własnej składnicy kolejowej nr. 35, ul. Przemysłowa

Telefony: 23-77, 37-77

Wyroby Kręglewskiego

ze znaczkiem

reklamują się same!

Koperty — Księgi handlowe — Skoroszyty — Zeszyty szkolne

Proszek i mydło Regera

Znak ochronny

najlepsze wyroby krajowe!

*Wszystkim P.T. Członkom z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku ślemy tą drogą*

najserdeczniejsze życzenia

*za Związek Fabrykantów T. z. w Poznaniu
Prezydum*

Amortyzacja budynków przy podatku dochodowym.

(Dokończenie z Nr. 22.)

Okólnik powyższy nasuwa następujące uwagi:

Jest on przede wszystkim częściowym sukcesem Towarzystwa Właścicieli Domów w Poznaniu oraz podatników poznańskich, którzy niewłaściwy sposób obliczania amortyzacji w zeszłym roku w swych odwołaniach zaczęli.

Zasada obliczania odpisów amortyzacyjnych na podstawie przychodu brutto została obalona. Podstawę do procentowego obliczania zużycia domu ma stanowić „pierwotna wartość” budynku. Jako tę pierwotną wartość nakazuje Ministerstwo uważać u właścicieli, którzy sami dom wybudowali (a tak samo u tych, którzy dom nabyli od nich w drodze spadku lub darowizny), koszt budowy domu, u tych zaś, którzy gotowy dom kupili, jak również w rękach ich spadkobierców, cenę kupna.

W następstwie więc dom wartości budowlanej np. 200 000,— zł., będący w rękach tego, co go wybudował lub jego spadkobierców, będzie miał odpis amortyzacyjny przy zużyciu 1,5% w kwocie 3 000,—, natomiast dom tej samej wartości budowlanej i tak samo zużywany, lecz będący w rękach właściciela, który go kupił za 60 000,— otrzyma odpis tylko w kwocie 900,—.

Jestem zdania, że takie obliczanie odpisu nie jest prawnie uzasadnione.

Ustawa o podatku dochodowym (Dz. Ust. Nr. 58, poz. 411 z r. 1925) dopuszcza w art. 6 „prawidłowe” odpisanie na zużycie, rozporządzenie zaś wykonawcze do tej ustawy (Dz. Ust. Nr. 48, poz. 298 z r. 1921) objaśnia w § 16 to pojęcie prawidłowego odpisania w ten sposób, że to odpisanie ma „odpowiadać rzeczywistemu zmniejszeniu się wartości, jakiemu uległy budynki, maszyny lub inwentarz martwy w czasie miarodajnym do wymiaru podatku”.

Każdy zrozumie, że to rzeczywiste zmniejszenie się wartości wskutek zużycia dwóch domów tej samej wartości i tak samo używanych jest jednakowe tak w rękach właściciela, który dom wybudował, jak i w rękach właściciela, który go tanio lub drogo kupił.

I jeden i drugi właściciel, aby ponieść w ciągu roku wskutek zużycia stratę naprawić, w razie odbudowy, musi wydać taką samą w zasadzie kwotę pieniędzy.

Jeśli więc odpis na zużycie ma równoważyć rzeczywiste zmniejszenie się wartości obiektu (domu), musi być w obu wypadkach równy.

Zaden znawca, powołany z mocy art. 6 ustawy do określenia kwoty odpisu w razie wątpliwości, nie mógłby w obu powyższych wypadkach ustalić odpisu amortyzacyjnego w różnych kwotach, lecz tylko w takich samych.

Niesłuszność obliczania odpisu amortyzacyjnego na podstawie ceny kupna byłaby mniejsza, gdyby przynajmniej Ministerstwo było równocześnie nakazało uwzględnić w każdym wypadku wiek kupionego domu oraz jego przypuszczalną dalszą trwałość i rozkładać cenę kupna na ten dalszy przypuszczalny okres jego trwania. Kupiono za 60 000 zł. dom, mający lat 50. Dom ten przetrwa przypuszczalnie jesz-

cze lat 30. Suma zł. 60 000,— rozdzielona na 30 lat daje roczną stratę zł. 2 000,— i odpis w tej wysokości byłby ewentualnie nieco słuszniejszy. Widzimy jednak z otrzymanych przez właścicieli domów zakwestjonowań ich zeznań, że Urzędy Skarbowe zamierzają stosować do cen kupna tak samo 1—2%, jak do wartości budowlanej. Takie obliczanie odpisu amortyzacyjnego byłoby najzupełniej wadliwe i niesłuszne, gdyż zamortyzowanie ceny kupna przewidyje się w takim wypadku w ciągu 50—100 lat, podczas gdy dom jest już stary i może przetrwać tylko np. połowę tego okresu.

Przy takim obliczaniu amortyzacji nawet cena kupna nie zostanie zamortyzowana.

Stary dom wymaga stale wielu kosztownych napraw. Urzędy większych napraw nie chcą odliczać od dochodu, uważając je za inwestycje. Te inwestycje winny być w takim razie doliczane rok — rocznie do ceny kupna i stanowić podstawę obliczania amortyzacji w latach następnych. Prowadzenie odpowiedniej ewidencji byłoby bardzo trudne i uciążliwe dla podatnika i Urzędu.

Z tego powodu, jak i z powodu wpadających w oczy nierównomierności przy obliczaniu odpisów, powstawałyby niekończące się spory i tarcia między podatnikami i urzędami.

Wiele nieporozumień może też wywoływać niesłuszne postanowienie okólnika, że przy budynkach, nabytych w okresie dewaluacji, jako wartość początkowa ma być uważany koszt budowy lub cena kupna z przed okresu dewaluacyjnego, podczas gdy u nabywców po dewaluacji faktycznie zapłacona cena kupna. Ponieważ właśnie w okresie dewaluacyjnym kupowało się domy najtaniej, później zaś znacznie drożej, więc wynikałoby z tego, że ci, co kupili domy taniej, mieliby możliwość odliczać na amortyzację więcej, niż ci, co je nabyli drożej.

Z tych to powodów siłą rzeczy narzuca się przewidziany również w omawianym okólniku ministerjalnym sposób obliczania odpisu amortyzacyjnego przez znawców, który jest najsluszniejszy, a przede wszystkim zgodny z ustawą o podatku dochodowym (art. 6).

Znawcom muszą jednak Urzędy lub podatnicy zwrócić uwagę, że według wyjaśnień Najwyższego Trybunału Administracyjnego i Ministerstwa Skarbu mają oni ustalić nie dzisiejszą wartość sprzedażną czyli obiegową domu (jak np. przy podatku spadkowym), lecz wartość początkową domu, a zatem koszt budowy domu i określić procent rocznego zużycia. Znawca musi więc obliczyć kubaturę domu, wylizyć na podstawie jakości budowy koszt budowy 1 m³ i całego domu, a biorąc pod uwagę sposób używania domu (silne lub słabe zaludnienie, pomieszczenie składów, szkół i t. d.), określić przypuszczalną trwałość budynku od czasu wybudowania do czasu jego niezdatności do użytku (lat 100, 80, 50), co wykaże tem samem właściwy procent zużycia (1, 1,25, 2% i t. d.), jaki stale należy stosować.

Jerzy Nikodem.

Sprawozdanie z Plenarnego Zebrania Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, odbytego w dn. 9 grudnia br.

Zebranie zagał p. Prezes Seweryn Samulski, oddając głos Dyrektorowi Izby p. Dr. St. Waschce, który rozesłane na piśmie sprawozdanie z działalności Izby za czas od 28. 10. uzupełnia ustnie, poruszając prace Izby w zakresie spraw podatkowych, organizacji stosunków wymiennych z zagranicą, obrotu kompensacyjnego itp.

Głównym punktem zebrania, któremu poświęcone były przeszło 4-godzinne obrady, była sprawa ustalenia propozycji zarządzeń z dziedziny polityki gospodarczej, koniecznych do zwalczania i łagodzenia kryzysu. Program, opracowany przez warszawską Izbę przemysłowo-handlową, uzupełniony i skorygowany uchwałami Komisji Izby poznańskiej, referowali pp. referenci Kołodziej i Urbański. Z programu tego omówiono i uzgodniono w szerokiej dyskusji jedynie grupy zagadnień, odnoszących się do likwidacji zaległości podatkowych, likwidacji zaległości w zakresie zobowiązań związków komunalnych, zadłużenia długoterminowego rolnictwa oraz organizacji rynku pieniężnego i ochrony kapitalizacji.

Dalsze punkty programu ze względu na późniejszą porę odłożono do następnego zebrania, którego termin ustalono na dzień 15 grudnia br.

Nakoniec uchwalono opłaty od zaświadczeń kwalifikacyjnych dla wpisu do rejestru eksporterów, uprawnionych do eksportu towarów reglamentowanych.

W wolnych głosach poruszono kwestję udzielania koncesyj jadalniom, kwestję waloryzacji bilansów w związku z wymiarem podatku dochodowego, wyrównywania należności kas chorych i inne.

Na zebraniu było obecnych 38 radców, nieobecność usprawiedliwiło 16 r.

Program doraźnych zarządzeń gospodarczych Izby Warszawskiej.

Na plenarnym zebraniu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie 5 bm. omówiony został projekt doraźnych środków gospodarczych mających na celu zwalczenie kryzysu przedstawiony w Izbie przez prezesa b. min. Czesława Klarnera. Zebranie plenarne uchwaliło następnie 10 zasadniczych rezolucyj dotyczących: 1. likwidacji zaległości podatkowych, 2. likwidacji zaległości w zakresie zobowiązań związków komunalnych, 3. sprawy zobowiązań rolniczych przez obniżenie odsetek od pożyczek długoterminowych zobowiązań i t. d., 4. ochrony kapitalizacji i polityki procentowej, a więc polityki odsetkowej instytucji prywatnych i publicznych, zarządzeń podatkowych stymulujących dopływ wkładów do instytucji bankowych i t. d., 5. zmiany stosunków wierzyciela do dłużnika mającej na celu usprawnienie procesów likwidacyjnych, 6. rewizji obciążeń socjalnych, 7. rewizji taryf kolejowych, 8. polityki przedsiębiorstw państwowych, 9. robót publicznych i akcji budowlanej oraz 10. zagadnienia cen i porozumienia wytwórców (karteli).

Z rynku pieniężnego.

Banki obniżają oprocentowanie wkładów.

W ślad za obniżką wkładów w P. K. O. i w Komunalnych Kasach Oszczędności przystąpiły także i banki akcyjne do obniżenia oprocentowania wkładów. Mianowicie według uchwały Związku Banków z 15 listopada rb. wprowadziły banki związkowe z dniem 1 grudnia rb. niższe stawki oprocentowania

od wkładów, przyczem jednak niższa ta nie równa się w pełni niższe oprocentowania kredytów, które jak wiadomo drogą rozporządzenia zostały ostatnio zredukowane z 11 na 9,5 proc., a więc o 1½ proc. Otóż banki związkowe płacić będą stosownie do swego porozumienia od wkładów złotych a vista — 4½ proc. (poprzednio płaciły 5 proc.) od 1-miesięcznych — 5½ proc. (6½ proc.), od trzymiesięcznych — 6 proc. (7½ proc.), od 6-miesięcznych i dłuższych wkładów 7 proc. (8 proc.). Natomiast na wkłady w złotych w zlocie, jak też w innych walutach banki związkowe płacić będą za a vista 2 proc. (poprzednio 3 proc. wypłacanych czekami 2½ proc.), co zresztą niema dużego zastosowania praktycznego, za 1-miesięczne — 4 proc. (5 proc.), za trzymiesięczne 5 proc. (6 proc.), za 6-miesięczne i dłuższe 6 proc. (6½ proc.). Jak z powyższego widoczne, tylko w wypadku wkładów złotych 3-miesięcznych niższa oprocentowania wkładów wynosi 1½ proc., zresztą zaś waha się ona w granicach ¾ do 1 proc. Wobec tego zaś, że oprocentowanie kredytów uległo niższe około 1½ proc. marża między oprocentowaniem operacji czynnych a biernych, stanowiąca główne źródło dla utrzymania i ewentl. nadwyżki naszych banków skurczyła się, co niewątpliwie nie będzie miało pomyślnego wpływu na kształtowanie się dochodowości banków. Sytuacji w tym względzie nie poprawia naogół fakt, że stopa dyskontowa Banku Polskiego wynosi od 21 października r. b. 6 proc., gdyż redyskont, z jakiego korzystają banki w Banku Polskim nie stanowi ogółem biorąc zbyt dużej pozycji w globalnej sumie operacji kredytowych banków.

3-miesięczne dyskonto weksli.

Dyrekcja Banku Polskiego rozesała do wszystkich oddziałów Banku okólnik, polecający przyjmowanie do dyskonta weksli z terminem 3-miesięcznym. Dotychczas Bank Polski dyskontował weksle jedynie z terminem 75-dniowym. Powyższe zarządzenie zainteresowane sfery handlowe i przemysłowe powitały z zadowoleniem, gdyż stanowi ono dla nich znaczne ułatwienie przy zawieraniu transakcyj.

Nowe blankiety wekslowe.

Jak wynika z przepisów wykonawczych, ogłoszonych do nowej ustawy stempłowej stare blankiety wekslowe będą w obiegu tylko do dnia 31 marca 1933 r. W okresie tym mają być wypuszczone nowe blankiety wekslowe, które dzięki specjalnym znakom wodnym mają uniemożliwić wszelkiego rodzaju fałszerstwa. Na blankietach tych będzie widniał poza tem napis: „Cena z dodatkiem 10 proc.” Nowe blankiety wekslowe będzie można nabyć bądź to czyste, bądź też z gotowym schematem.

Sprawy socjalne.

Jeszcze w sprawie zwrotu niesłusznie pobranych odsetek zwłoki od zaległych składek w Kasie Chorych.

Powołując się na poprzednie nasze doniesienia, komunikujemy, że na memorjał wysłany w tej sprawie przez Związek Pracodawców w Poznaniu do Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń, otrzymał tenże odpowiedź, że przedsiębiorstwa, mające pretensję z tytułu nadpłaconych odsetek zwłoki, powinny pretensje te zgłaszać bezpośrednio do dyrekcji Kasy Chorych, powołanej do wydawania orzeczeń w tego rodzaju sprawach.

Przeciw orzeczeniu dyrekcji, przysługuje pracodawcom prawo odwołania do właściwego Urzędu Ubezpieczeń w Poznaniu przy Magistracie (na pro-

wincji przy Starostwach). Odwołanie wnosi się w terminie 14 dniowym od doręczenia.

Przeciw orzeczeniom Urzędów Ubezpieczeń służy prawo dalszego odwołania do Wyższego Urzędu Ubezpieczeń w Poznaniu. Odwołanie to wnosi się w terminie jednego miesiąca od doręczenia orzeczenia.

Przeciw orzeczeniom Wyższego Urzędu Ubezpieczeń służy jeszcze prawo zaskarżenia do Najwyższego Trybunału Administracyjnego jako instytucji kasacyjnej. Skargę należy wnieść bezpośrednio do Trybunału w terminie dwumiesięcznym od doręczenia zaskarżonego orzeczenia. Skarga ta winna być wniesiona przez adwokata.

Prawo i sąd w życiu gospodarczym.

Przypomnienie.

Powołując się na doniesienie nasze z ostatniego numeru „Życia Gospodarczego” o ogłoszeniu rozp. Prez. R. P. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym, zwracamy ponownie uwagę na art. 115 powyższego rozp., który postanawia, że w sprawach, w których skargi zostały wniesione do Trybunału przed 1. 4. 1932 r., nastąpi umorzenie, jeśli skarżący lub jego pełnomocnik nie złoży w czasie do 15 lutego 1933 osobnego pisemnego oświadczenia, że w dalszym ciągu skargę swą popiera. Należy również podać, czy skarżący żąda przeprowadzenia rozprawy.

Sprzedaż przedsiębiorstwa — a podatek obrotowy.

Kwota, osiągnięta ze sprzedaży samego przedsiębiorstwa, nie stanowi podlegającego opodatkowaniu obrotu (orzeczenie N. T. A. L. rej. 4218/30).

W interesującej kwestji, czy stanowi obrót podlegający opodatkowaniu, suma osiągnięta ze sprzedaży całego przedsiębiorstwa, Najwyższy Trybunał Administracyjny wyjaśnił co następuje:

Podatkowi przemysłowemu podlegają przedsiębiorstwa handlowe, przemysłowe i inne na zysk obliczone, przyczem za podstawę do obliczenia podatku służy obrót, osiągnięty przez przedsiębiorstwo w każdym roku podatkowym. Ustawa o podatku przemysłowym (art. 5) szczegółowo określa, co należy uważać za obrót, podlegający opodatkowaniu, w szczególności odnośnie do przedsiębiorstw handlowo-towarowych stanowi, że za obrót podatkowy uważa się sumy przychodu brutto za towary, sprzedane za gotówkę, wymienione lub sprzedane na kredyt.

Z powyższego wynika, że podstawą obliczenia podatku jest tylko to, co jest skutkiem działalności przedsiębiorstwa, t. j. osiągnięty obrót. W momencie sprzedaży przedsiębiorstwa w całości innej osobie, przedsiębiorstwo to jako takie nie działa, nie osiąga zatem obrotów, lecz samo ono jest obiektem sprzedaży, a suma otrzymana jako cena za to przedsiębiorstwo, nie jest obrotem, wynikającym z działalności tego przedsiębiorstwa, lecz jest tylko ekwiwalentem tego przedsiębiorstwa, wobec czego podatkowi od obrotu nie podlega.

Inaczej przedstawiałaby się kwestja, gdyby przedsiębiorstwo takie było likwidowane lub częściowo rozsprzedawane. Tego rodzaju bowiem rozsprzedawanie nagromadzonych w przedsiębiorstwie towarów byłoby wynikiem działalności przedsiębiorstwa, być może — ostatnią jego fazą istnienia, ale wynikającą z jego działalności podczas, gdy w pierwszym wypadku, t. j. w wypadku sprzedaży innej osobie, przedsiębiorstwo istnieje dalej, zmieniając tylko właściciela.

Wyjaśnienia składane ustnie, powinny być wciągane do protokołu.

Zaniechanie protokółarnego utrwalenia ustnych wyjaśnień podatnika wbrew przepisom ustawy o podatku dochodowym czyni wymiar zaoczny, uskuteczniiony na skutek ujemnej oceny wyjaśnień, wadliwym. (Orzeczenie N. T. A. L. rej. 7807/31).

Wobec powstałego zagadnienia prawnego, dotyczącego składania na wezwanie władz ustnych wyjaśnień, dotyczących złożonych zeznań o dochodzie, Najwyższy Trybunał Administracyjny wyjaśnił, że ocena tych wyjaśnień opierać się musi w wypadku, kiedy podatnik złożył je ustnie, na ustalonej prawidłowo, t. j. w formie protokołu, treści tych wyjaśnień. Ustawa o podatku dochodowym (art. 55) nakazuje, aby w przesłuchania podatnika, składającego wyjaśnienia, był sporządzony protokół, zaopatrzone podpisami osób obecnych. Wezwanie do wyjaśnień zawiera pouczenie, że podatnik obowiązany jest wyjaśnić podniesione wątpliwości pisemnie lub ustnie do protokołu. Biorąc zaś pod uwagę dotkliwe konsekwencje, jakie po- ciąga za sobą dokonanie wymiaru w zaoczności, która następuje w razie pominięcia, wyjaśnień złożonych przez podatnika, a w szczególności bardzo doniosłe w skutkach prawo obrony podatnika, należy — zdaniem Najwyższego Trybunału Administracyjnego — skrupulatnie oceniać wymogi, niezbędne według ustawy do zastosowania rygoru zaoczności. Zaniechanie tedy protokółarnego ustalenia ustnych wyjaśnień podatnika wbrew przepisom ustawy, powoduje wadliwość zaocznego wymiaru, orzeczonego na- skutek ujemnej oceny wyjaśnień.

W sprawie delegatów do Państwowej Rady Kolejowej.

„Monitor Polski” nr. 281 z dnia 7. b. m. przynosi za- rządzenie Ministra Komunikacji z 29. 11. 1932 r., utalające wykaz organizacji gospodarczo - społecznych, uprawnio- nych do wysłania swych przedstawicieli do Państwowej Rady Kolejowej na okres trzyletni od 1933—1936 r. Wy- kaz zawiera spis imienny 46 organizacji uprawnionych.

Przegląd ustaw i rozporządzeń.

Diennik Ustaw R. P. Nr. 107 z r. b. przynosi pod poz. 886 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 1. 12. r. b. o komornikach.

Regulaminy, przewozu osób i ich bagażów oraz towa- rów pojazdami mechanicznymi — rozp. Ministrów: Komu- nikacji oraz Spraw. Wewn. — wydane w porozumieniu z Ministr. Spr. Wojsk. — z dnia 13. 8. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 104, poz. 868).

Prywatne radiostacje doświadczalne — rozp. Ministra Poczty i Telegr., wydane w porozumieniu z Ministrami: Spr. Wewn., Spr. Wojsk. oraz Skarbu, z dn. 16. 9. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 104, poz. 869).

Dodatkowe ustalenie ceny sprzedażnej spirytusu, skażonego ogólnym środkiem skażającym — rozp. Mini- stra Skarbu wydane w porozumieniu z Ministrami: Prze- myśłu i Handlu oraz Rolnictwa i Ref. Roln. z dn. 31. 10. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 104, poz. 870).

Ochrona ryb i raków na wodach otwartych — rozp. Ministra Rolnictwa i Ref. Roln. z dn. 27. 10. 1932 r. (Dz. Ust. Nr. 105, poz. 874).

Częściowa zmiana i uzupełnienie taryfy telefonicznej — rozp. Ministra Poczty i Telegrafów z dn. 19. 9. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 105, poz. 876).

Dalsze zawieszenie cła wywozowego od szmat, skraw- ków tkanin, starych: lin, powrozów i sznurów, skrawków papieru i makulatury — rozp. Ministrów Skarbu, Przem. i Handlu oraz Rolnictwa i Ref. Roln. z dn. 25. 11. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 105, poz. 877).

Ustalenie wzoru monety srebrnej wartości 5 złotych — rozp. Ministra Skarbu z dnia 28. 11. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 105, poz. 878).

Ogłoszenie jednolitego tekstu rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 22. 3. 1928 r. o utworzeniu przeds. „Polska Poczta, Telegraf, Telefon” — rozp. Ministra Poczty i Tel. z dnia 31. 10. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 105, poz. 879).

Różne.

Świadectwa przemysłowe na rok 1933.

Ministerstwo Skarbu wydało podwładnym swoim urzędem zarządzenie, niezbędne do rozpoczęcia akcji wydawania świadectw przemysłowych i kart rejestra- cyjnych na rok podatkowy 1933. Ponadto wydano izbom skarbowym polecenie utworzenia pomocni-

czych kas skarbowych i zapewnienia płatnikom należytej obsługi w okresie nabywania świadectw przemysłowych. Od płatników państwowego podatku przemysłowego będą pobierane dodatki od ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych w ten sposób, że dodatki na rzecz związków komunalnych wynosić będą 30 proc. opłaty określonej w art. 120 ustawy z dnia 15 listopada 1925 roku. Ponadto będą pobierane dodatki na rzecz Izby Przemysłowo-Handlowych oraz Izby Rzemieślniczych na całym obszarze państwa. Przy nabywaniu świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok podatkowy 1933, pobierany będzie również 10-procentowy dodatek do należności skarbowych, a kasy urzędów skarbowych będą ten dodatek uwidaczniały na świadectwach przemysłowych.

Nowelizacja ustawy o zapobieganiu upadłości.

W związku z zamierzoną unifikacją ustawodawstwa o zapobieganiu upadłości wypowiedziała się Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu za zupełnym zniesieniem instytucji odroczenia wypłat, a utrzymaniem tylko postępowania układowo-zapobiegawczego. Warunki otwarcia postępowania układowego powinny — zdaniem Izby — być znacznie zastrzeżone, funkcje nadzorców, ich kwalifikacje, odpowiedzialność oraz sposób ich ustanawiania powinny być ściśle unormowane przepisami ustawy. W całym postępowaniu układowym należy wierzyć cięłom zapewniać większy, aniżeli dotychczas współudział.

Czekolady, cukry deserowe i kakao

Sp. Akc.

Goplana

w Poznaniu

są najsmaczniejsze i tanie.

Panienka

z ukończonym Liceum Handlowym **poszukuje** w większym przedsiębiorstwie na pewien okres — **bezpłatnej praktyki biurowej**. Łask. zgłoszenia do Związku Fabrykantów, Rzeczypospolitej 1

Były kupiec samodzielny,

długoletni wyższy urzędnik administracji, rutynowany podróżujący, **poszukuje od zaraz posady**. Zgłoszenia do Związku Fabrykantów Poznań, ul. Rzeczypospolitej 1

Wyroby firm krajowych, godne polecenia:

Ceny ogłoszeń w dziale niniejszym wynoszą 25,— zł za 1 wiersz na rok 1932.

Barwniki nietrujące

Domagalski i Ska., Poznań, św. Marcin 34 i Garncarska 8.

Chemikalja

Wszelkie dla aptek, drogerji i fabryk dostarcza firma R Barcikowski S. A. Poznań.

Druki

F. K. Ziolkowski i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 122.
Drukarnia Polska, S. A. w Poznaniu, ul. św. Marcin 70.

Dezynfekcyjne środki

Wszelkie dla aptek, drogerji i fabryk dostarcza firma R Barcikowski S. A. Poznań.

Dębina stolarska,

dębowe dykty

B. Bystrzycki T. A. Orzechowo

Gazety

Kurier Poznański, św. Marcin 70.
Ogólnik Wielkopolski, ulica św. Marcin 70.

Materace pat. taśmowe

które są najtańsze, najlepsze i najwygodniejsze poleca „Ina” Fabryka Materacy i Łóżek Metalowych, Poznań, ulica Mickiewicza 15, tel 7660 i 5352. Każdy kupujący powinien żądać tylko materac „Ina”.

Dezynfekcyjne środki, lyzol, kreolina

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK”, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.

Instalacje

W. i St. Hedinger w Poznaniu, ul. św. Marcin 26.

Konfekcja męska

Lewandowski i Ska w Poznaniu ul. Wielka 11.
F. Lisiecki, Poznań, Stary Rynek 10.

Krawaty, szelki, rękawiczki i chusteczki

Hałas i Kajetaniak w Poznaniu, ulica Wielka 10.

Kucharki gazowe

dostarcza: „Wiepofana” Tow. Akc. w Poznaniu, Dąbrowskiego 81

Lakiery i pokosty

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK”, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.

Litograficzne druki

F. K. Ziolkowski i Ska w Poznaniu Górna Wilda 122

Mydła

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK”, Sp. Akc., Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.

Maszyny rolnicze

H. Cegielski Sp. Akc. w Poznaniu, Górna Wilda 142.
Centrala Pługów Parowych Poznań, ul. Piotra Wawrzyniaka 28 — 30.

Mydło szare (miękkie)

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK”, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.

Okna, drzwi, architektura wewnętrzna

Zjednoczone Zakłady Stolarskie, Witajewski i Wojciechowski w Poznaniu, ul. Wybickiego 13-14

Odlewy żeliwne

gatunkowe, dostarcza: „Wiepofana” Tow. Akc. w Poznaniu ul. Dąbrowskiego 81.

Oleje eterycz. i esencje

Domagalski i Ska. w Poznaniu, św. Marcin 34

Opakow. i kartonaze

F. K. Ziolkowski i Ska, Poznań, Górna Wilda 122.

Siatki druciane

„Drukownia—Poznań” fabryka siatek i płotów druc. oraz tkanin metalowych, drutu kolcz. Poznań, ul. św. Marcin 45 a tel. 24-01.

Samochody

Brzeskiauto Sp. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 29

Ruszt

ze specjalnego stopu żeliwa, tak dla palenisk stałych, jak ruchomych, dostarcza: „Wiepofana” Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 81.

Sztuczny nawóz

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK”, Sp. Akc., Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.

Transport towarów

C. Hartwig, Sp. Akc. w Poznaniu ul. Towarowa 20.

Tokarki typu ciężkiego

model T 325 o wzniesieniu kłów 325/750 mm. i rozstawieniu 1500 i 2500 mm, dostarcza: „Wiepofana” Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 81.

Tokarki precyzyjne

model TN 180 o wzniesieniu kłów 180/300 mm i przy rozstawieniu 1000, 1500, 2000 i 2500 mm. dostarcza: „Wiepofana” Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 81.

Wagony i Parowozy

H. Cegielski Sp. Akc. w Poznaniu, Górna Wilda 142.

Wiertarki słupkowe

stołowe oraz szlifierki słupkowe stołowe dostarcza: „Wiepofana” Tow. Akc. w Poznaniu, ulica Dąbrowskiego 81.

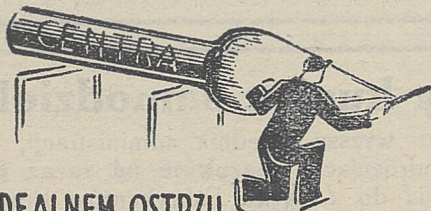
Z NAJLEPSZEJ STALI

DOSKONALE HARTOWANE

NIKLOWANE, POLEROWANE

• IDEALNEM OSTRZU

to główne zalety
igieł
gramofonowych

Centra

Często naśladowany, lecz niedościgniony oryginał wody kolońskiej

Nie przyjmować falsyfikatów.

„BLASK” Sp. Akc.

Poznań, Aleje Marcinkowskiego 7, tel. 30-60

Poleca:

Mydła i proszki do prania „BLASK”

Mydła szare (miękkie)

Mydła toaletowe i lecznicze

Lakiery olejne, spirytusowe i nitrocelulozowe
(do natryskiwania)

Emalie, farby olejne w rozmaitych kolorach

Środki dezynfekcyjne: SANISOL (à la Lysol) i KREOLINA

Wyroby marki „BLASK” nagrodzone zostały
złotymi medalami Państwowym i na PWK 29

**KREM DO
GOLENIA**
Iste

niezawodny, wygodny i oszczędny - minimalna ilość wydaje obfitą pianę, ułatwiającą bezbolesne golenie.

J. & S. STEMPNIOWICZ, POZNAN